

ИЗТОЧНОТО ПАРТНЬОРСТВО: ОЧЕРТАНИЯ ЗА СТРАТЕГИЧЕСКО УПРАВЛЕНИЕ НА ИЗТОЧНИТЕ ГРАНИЦИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Мариана Георгиева

Специалност "Икономика на индустрията", IV курс

СА "Д. А. Ценов" - Свищов

Резюме:

Целта на настоящата разработка не е всеобхватна ревизия на съществуващите до момента анализи, практики и официални становища по отношение „Източното партньорство” и тематичната платформа „Контакти между хората”. Амбицията и е да съсредоточи вниманието си върху тези дейности, които биха довели до сближаване моделите на обществените отношения и обществено развитие между Европейския съюз, от една страна, и държавите, съседни на Съюза и Русия, от друга страна. По-специално внимание се обръща на либерализацията на визовия режим като предпоставка за интензифициране на контактите между хората и повишаване степента на мобилност.

Ключови думи: източно партньорство, визов режим, Европейски съюз

JEL: F50, F55

EASTERN PARTNERSHIP: OUTLINE FOR THE STRATEGIC MANAGEMENT OF THE EASTERN BORDERS OF THE EUROPEAN UNION

Mariana Georgieva -Student

Abstract:

The purpose of this study is not a comprehensive revision of the existing analyzes, practices and official opinions on the Eastern Partnership and the thematic platform "Contacts between people. The ambition is to focus on those activities that would lead to the convergence of patterns of social relations and social development between the European Union on the one hand, and countries neighboring the EU and Russia, on the other side. Particular attention is paid to the liberalization of visa regime as a prerequisite for the intensification of contacts between people and to increase mobility.

Keywords: Eastern partnership, visa regime, European Union

JEL: F50, F55

Мариана Георгиева

Източното партньорство е знак на солидарност на Евросъюза с партньорите му, които са сред най-сериозно пострадалите от върлуващата световна икономическа финансова криза.

Източното партньорство се гради върху взаимния интерес и споделените ценности. То е рамка на едно дългосрочно сътрудничество и ангажимент от страна на евросъюза. Инициативата ще подпомогне допълнително нашите източни партньори в желанието им да се сближат с ЕС, като им предостави така необходимия тласък за реформи. Най-важно в случая е държаните от Източна Европа да се доближат до стандартите на ЕС с политическата, икономическата и социалната сфера, което ще осигури и на тях, и на евросъюза, по-високо ниво на мобилност за по-добри възможности и просперитет.

Един от най-важните въпроси или елементи, който е и особено чувствителен за всяка една страна е създаването на **контакт между народите**, между гражданите. Засилването на партньорството на това нормално човешко ниво. Това не е възможно, докато има подобни визови ограничения и в момента до голяма степен създават трудности в контактите на гражданите на съседните страни с гражданите на ЕС . Цената на визите за тези страни също е един ограничител на пътуванията. Тоест не само самата процедура, но и финансовата страна също се явява един такъв ограничител. Този процес не бива да продължава твърде дълго. Шестте бивши съветски републики ще бъдат подпомогнати финансово и политически за сближаване с ЕС, за премахване или облекчаване на визовия режим с ЕС.

Шестте страни, с които Европейския съюз граничи на изток – Беларус, Украйна, Молдова, Грузия, Азербайджан и Армения – се намират в най-лошата икономическа криза след като постигнаха независимост през 1991г.

Схващането за обща кауза е от съществено значение, като и ЕС и шестте държави на Източното партньорство носят своите отговорности. Само със силна политическа воля от заинтересованите субекти Източното партньорство ще постигне целите си за политическо асоцииране и икономическа интеграция.

Работата за постигане на тези цели трябва да продължи от страна на ЕС, който трябва да предложи на партньорите ¹пактове за „мобилност и сигурност”, които да

---

¹ СЪОБЩЕНИЕ ОТ КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА – Източно партньорство, Брюксел, 3.12.2008 г.

³ Становище на Комитета на регионите относно „Укрепване на глобалния подход към миграцията: засилване на координирането, последователността и взаимодействието”, Брюксел, 17 юни 2009 г.

Мариана Георгиева

включват както аспекта мобилност, така и необходимите условия за гарантиране на атмосфера на сигурност. Главните области на политиката, които трябва да бъдат включени в тези договорености, са борбата с нелегалната миграция, актуализирането на системите за убежище с цел да достигнат стандартите на ЕС, установяването на структури за интегрирано управление на границите, съответстващи на законодателството на ЕС. Пактовете ще **интензифицират** мобилността на хората, като същевременно ще допринесат за стабилността и сигурността на самите партньори, както и за сигурността на границите на ЕС. Те ще са адаптирани поотделно към особеностите на всяка страна.

Частта на договореностите, свързана с мобилността, трябва да отразява неотдавнашното съобщение на ³Комисията за засилване на глобалния подход към миграцията и Европейския пакт за имиграцията и убежището, приет от Европейския съвет през октомври 2008 г. Главният инструмент ще бъде партньорството за мобилност, възприето в рамките на глобалния подход към миграцията и което в момента се изпробва в редица страни, включително Република Молдова (по-нататък наричана Молдова).

Промените в областта на визовата политика ще бъдат неразделна част от тази по-широка концепция.

Това, което се изисква от нас е да постигнем експресното договаряне на Европейската комисия и правителствата на източните държави за т.нар. пътна карта, чието поетапно прилагане ще доведе до безвизов режим. На този етап трябва да се върви към постепенни облекчения. До момента това, което е уговорено, е твърде ограничено и незадоволително - става дума за безвизови пътувания на дипломати, на ограничен кръг граждани, което не задоволява съседните страни, нито пък нас. Затова е необходимо да се създаде една нова работна група, която да притежава нужната професионална подготовка и опит да се занимава само с този въпрос – придвижването на проблема с облекчаването и в перспектива – премахването напълно на визовия режим.

1. Аспекти на източното партньорство – визова политика на ЕС

Политиката за „Източно партньорство“ трябва да започне с изпълнение на главната цел насочена към отслабване на визовите ограничения до постигането на

Мариана Георгиева

тяхното пълно премахване като всички тези страни ще се обвържат по-здраво с ЕС и ще бъдат изтеглени от орбитата на Москва. Чрез тези споменати мерки се цели да се охлади стремежът им към членство в Европейския съюз. Защото подобно "осъществяване на европейските копнежи" среща силни възражения от страна на Париж, Лондон, Рим и Берлин. С две думи, „Източното партньорство“ е нещо като перманентен годеж с цел недопускане на брак – всяка "годеница" без изключение носи бремето на твърде заплетена репутация и сложен генетичен товар.

Визовата политика предвид на ситуацията и обстановката, в която се намира България и в частност ЕС следва да се предприемат мерки за поетапен подход, водещ до визова либерализация при специфични условия и с придружаващи мерки, включително финансова помощ за източните партньори. В рамките на пактовете ЕС трябва да предприеме конкретните стъпки за действие. Като първа стъпка да започне разговори за облекчаване на **визовия режим** с партньорите без такива споразумения. Споразуменията за облекчаване на визовия режим ще бъдат придружени от споразумения за реадмисия (съгласието на държавата да приеме обратно на територията си своите граждани, а понякога и чужденци, които по-рано са били в тази държава, които подлежат на депортация от друга страна) и при необходимост от техническа помощ в рамките на общите бюджети за подпомагане на партньорите да изпълнят задълженията си, произтичащи от тези споразумения. Като втора стъпка да преразгледа тези споразумения и да въведе допълнителни облекчения, напр. премахване на таксата за виза за всички граждани. Трябва да се разработи координиран план за подобряване на консулския обхват на държавите-членки в региона чрез насърчаване на по-широко представителство на държавите-членки и чрез финансова подкрепа за създаването на общи центрове за кандидатстване за виза, основаващи се на успешния опит в Кишинев. След ефективното прилагане на споразуменията за визови облекчения и реадмисия, да се пристъпи към започне на диалози относно безвизово пътуване с всички партньори, с които има реализирано политическо и икономическо сътрудничество. Диалозите ще установят пътни карти за премахване на визите, насочени към четири основни области: сигурност на документите; борба с нередовната миграция, включително реадмисия; въпроси, свързани с обществения ред; и въпроси, свързани с външните отношения, включително човешките права на мигрантите и други уязвими групи.

Друга важна задача, която е с голям приоритет е от страна на Комисията да се стартира изследване за определяне на разходите и ползите за ЕС и за партньорите във връзка с трудовата мобилност и евентуалните мерки за намиране на съответствие

Мариана Георгиева

между предлагането и търсенето на работна ръка . В зависимост от резултатите от изследването ЕС ще пристъпи към целево отваряне на трудовия пазар на ЕС за граждани от страните партньори, както и към мерки за улесняване на циркулярната миграция в рамките на партньорствата за мобилност. Наред с изброените цели и приоритети, за да гарантира, че мобилността се осъществява в обстановка на сигурност, ЕС трябва да помогне на своите партньори да изпълнят политическите и икономическите ангажименти, които са поели в рамките на ЕПД в областта на правосъдието и правоприлагането. Това може да се осъществи чрез засилено техническо сътрудничество и финансова помощ.

2. Стратегията за партньорство – система от инструменти

Стремежът, към който всички се стремим е да съдействаме за по-бързото и по-безопасно преминаване на граничните пунктове. Целим да подобрим и нивото на обслужване на пътниците. С други думи целта, която си поставяме е да облекчим и ускорим преминаването на хора на граничните митнически пунктове. За да бъдат ефективни мерките, които ще предприемаме, са необходими инвестиции в оборудване и модернизиране на граничните пунктове.

С нарастващата мобилност на хората Европейският съюз е изправен пред предизвикателство: как да осигури безпрепятственото преминаване на границите и да улесни влизането на добросъвестните пътници, като същевременно подобри сигурността. Справянето с това предизвикателство ще изисква да се продължи развитието на стратегията за интегрирано управление на границите на Европейския съюз по всеобхватен начин, като се вземат предвид възможностите, предоставени от новите технологии. Широкото използване на новите технологии по последователен и съразмерен начин, като се откриват полезните взаимодействия между системите, за да се прилагат най-ефективно тези технологии, е в основата на изграждането на ефективна стратегия за интегрирано управление на границите в средносрочен план. Необходим е подход на постепенно прилагане на това, което ще се планира и реши, като същевременно е нужно и разработването на дългосрочна стратегия, която се опира на съществуващи инициативи.

Главната идея е насочена към изграждането на **Централизирана информационна система** и предстоящите стъпки, които следват в управлението на границите в Европейския съюз, като за тях е необходимо да се направят предложения

Мариана Георгиева

за нови инструменти, които биха съставляли неразделна част от бъдещото управление на границите на Европа, включително:

- предложения за въвеждане на система за влизане/излизане, която позволява електронния запис на датите на влизане в Шенгенското пространство и на излизане от него на гражданите на трети държави;
- предложения за улесняване на преминаването на границите за добросъвестните пътници чрез въвеждане на автоматизирано оборудване за преминаване на границата за граждани на ЕС и някои категории граждани на трети държави;
- параметри за възможно въвеждане на система за електронно разрешително за пътуване;
- приравняване към европейските образци на формулярите.

Събраните на национално ниво данни сочат, че повече от 75 % от незаконните имигранти, задържани на територията на държавите-членки през 2010 г., са от трети държави, за чиито граждани се изискват визи за пътуване в ЕС. Ето защо по всяка вероятност повечето лица, надхвърлили разрешения си срок на престой, са от тези трети държави.

Основателно е да се предположи, че много пътници пресичат границите повече от два пъти годишно и че само малка част от движенията през границите се извършва от често пътуващи лица. Например граждани на ЕС и на трети държави, пътуващи по работа, научни работници и техническия им персонал, студенти, граждани на ЕС с тесни семейни връзки с трети държави, граждани на ЕС, живеещи в региони на границата на ЕС, вероятно преминават границите няколко пъти в годината. Според изчисленията около 20 % от преминаванията на границата, извършени от граждани на трети държави, които кандидатстват за шенгенски визи, се извършват от пътуващи редовно лица, които се опитват да получат многократна виза.

Интегрирана система за управление на външните граници е понятие, което трябва да включва в себе си всички дейности, извършвани от публичните органи на държавите-членки с цел за постигането на граничен контрол и наблюдение, анализиране на рисковете и прогнозиране на нуждите от персонал и оборудване. Тази система ще се основава на принципа, че по-доброто управление на контрола на външните граници на съюза ще помогне при борбата срещу тероризма, мрежите за незаконна имиграция и трафик на хора.

2.1 Въвеждане на Визова информационна система (ВИС)

Необходимо е и въвеждането на последователен подход в ЕС относно биометричните идентификатори или биометричните данни, които ще представляват хармонизирани решения за документи за граждани на трети страни, паспорти на граждани на ЕС и информационни системи (**Визова информационна система — ВИС и второто поколение Шенгенска информационна система — ШИС II**). Системата ще осъществява обмена на визови данни сред държавите. **Визовата информационна система (ВИС)** ще има облика на нов инструмент, предназначен за подобряване на контрола на външните граници. ВИС ще се състои от два интерфейса: **централна Визова информационна система (Ц-ВИС)** и **национална визова информационна система (Н-ВИС)**. Всички визи и разрешения за пребиваване е необходимо да съдържат биометрични данни за гражданите, които могат да се проверят в Ц-ВИС.

Развитието на европейска политика за управление на външните граници е насочена към контрола на външните граници, като пресичането на външните граници ще се разрешава единствено на граничните пунктове наречени „разрешени за преминаване пунктове“ в определен график.

Направленията, към които са насочени основните идеи на Визовата информационна система (ВИС) са:

- свързани с подходите и начините да подпомогне борбата срещу използването на фалшиви документи;
- да подобри визовото консултиране и идентификация за прилагането на разпоредбите свързани с Регламент Дъблин II (който установява критериите и механизмите за определяне на държавата, отговорна за проверка на молби за убежище в една от държавите-членки) и процедурата по връщане;
- дейности насочени към подобряване на администрирането на общата визова политика; като се цели и да се предотврати за в бъдеще „купуването на визи“ чрез система за осигуряване на „проследяване“ на всяко лице, което кандидатства за виза, и посредством тези методи, от там последващите действия да доведат до засилване на вътрешната сигурност на ЕС.

Тази система (ВИС) ще намери огромно приложение в помощ на граничната охрана и ще съдейства за по-качествен и модернизиран достъп до базата от данни

Мариана Георгиева

отнасящи се до издаването на визи, тяхното отменяне или отказване и съответно до биометричните данни на притежателя.

Наблюдението на външните граници трябва да се осъществява от националните органи по същия начин, както се осъществява на гранично-пропускателните пунктове. Националното сътрудничество между тези органи се състои във взаимна помощ в областта на полицейския и митническия контрол.

Изводът, който би следвало да се изведе, е че нашата основна идея приоритетно е свързана със създаване на обща интегрирана система за управление на границите, главната насоченост ще е към осигуряването на ефективен контрол на външните граници и предотвратяването на незаконно влизане, което е предварително условие за премахването на вътрешните граници на Шенгенската зона, ефикасното управление на човешките потоци по външните граници на държавите членки, постигане на единно прилагане на европейското право, подобряване на управлението на консулските услуги на страните членки и подсилване на ефективността при издаване на визи.

Замисълът за изграждането и постепенно разширяване на Системата за интегрирано управление на границите трябва да представлява точно определена комбинация на механизми за контрол и използване на инструменти въз основа на потоците от хора към ЕС или вътре в него. Мерките предстоящи да се предприемат са от страна на консулствата на държавите-членки спрямо трети територии, в сътрудничеството със съседни ни страни, мерки, приложими на самата граница и вътре в Шенгенското пространство. Основните елементи за постигането на това схващане е необходимо да включват описаните по-долу мерки, които се прилагат по отношение на гражданите на трети държави, пътуващи до държава-членка, която участва в шенгенското сътрудничество, или до асоциирана с това сътрудничество държава.

Пътниците от съседните ни държави, подлежат на изискване за ²виза, според действащото законодателство. Заедно с подаването на заявлението за виза от тяхна страна в съответните консулства на държавите-членки в съседните държави, следва те да се подложат на щателна проверка относно декларираните данни и дали отговарят на изискванията за влизане и пребиваване (престой). За тази категория при подаване на заявлението за виза в консулствата на държавите-членки в съседните държави трябва да се извършва първа проверка на това дали те изпълняват условията за влизане и престой.

---

² Регламент (ЕО) № 539/2001.

Мариана Георгиева

Партньорите, за които се изисква виза за краткосрочно пребиваване, подлежат на проверяване във Визовата информационна система, при която новата версия ще заработи напълно най-рано през 2012 г., след като бъде пусната в действие в консулствата и на гранично-пропускателните пунктове. Целите на Визовата информационна система, които са от съществена важност е проверката на визата и самоличността на притежателя ѝ при влизане на територията на страната. За нуждите на контрола във Визовата информационна система се изисква въвеждането на биометричните паспортни данни – това са мерки за сигурност и контрол включващи: изображение на лицето и пръстови отпечатаци. Проверката на самоличността на притежателя на визата, трябва да се става задължителна при всяко влизане.

За лицата, пътуващи за ЕС по въздух, преди качване на борда или във връзка с него, данни, еквивалентни на съдържащите се в паспорта, ще трябва да се изпращат по искане на държавата-членка на пристигане като предварителни сведения за пътниците (Advance Passenger Information – API), за да се предупредят органите по гранична охрана за ³рискови пътници. Данни API не могат да бъдат използвани, за да се попречи на лице да пристигне на гранично-пропускателния пункт на държавата-членка на пристигане.

При влизане на гражданите от трети територии, те трябва да подлежат на незабавна и щателна проверка, както е записано и в ⁴Кодекса на шенгенските граници на „цялостна проверка“, която освен контрол на пътния документ, трябва да съдържа и определяне на целта и на продължителността на престоя и наличието на достатъчно средства за издръжка, както и търсене в Шенгенската информационна система и в националните бази данни, за да се провери дали тези граждани не са заплаха за обществения ред, вътрешната сигурност и международните отношения на държавите от Шенген. Тези проверки следователно съдържат множество условия, които граничната охрана проверява чрез въпроси, които задава на пътника. Срокът на валидност на пътните документи също трябва да се провери от граничната охрана, с което да се гарантира по-голяма сигурност. Не съществуват съществени разлики при проверката за изискването на виза или не на лицата. Граничната охрана е задължена да поставя ръчно печат, показващ датата и мястото на влизане и излизане, върху пътните документи на гражданите на трети държави, преминаващи външната граница.

---

³ Директива 2004/82/ЕО.

⁴ ОВ L 105, 13.4.2006 г., стр. 1.

Мариана Георгиева

2.2 Внедряване на система за регистриране на влизането/излизането на граждани на шестте страни

Внедряването на Система за влизане/излизането на граждани на шестте страни приоритетно трябва да се прилага за гражданите на шестте страни, допуснати за краткосрочно пребиваване (до 3 месеца). Функциите, които изпълнява новата Система са свързани със записване на информацията за времето и мястото на влизане, продължителността на разрешения престой и да изпраща автоматични сигнали директно на компетентните органи, ако дадено лице е идентифицирано като „надхвърлило разрешения си срок на престой“, както в момента на идентифицирането, така и при излизане на лицето от ЕС.

Всички граждани на шестте страни, включени в новото Източно партньорство: Беларус, Украйна, Молдова, Грузия, Азербайджан и Армения, за които се изискват визи, ще трябва да предоставят своите биометрични данни за Визовата информационна система, когато кандидатстват за визи в консулството на държава-членка, а гранично-пропускателните пунктове ще бъдат снабдени с необходимото оборудване за проверка на самоличността на притежателя на визата въз основа на тези данни. За да се извлекат всички ползи от тези инвестиции и да се сведе до минимум отражението върху граничните проверки, би било разумно да се изчака пълното и успешно пускане на ВИС. Системата за влизане/излизането на гражданите за всичките ни партньори, допуснати за краткосрочно пребиваване, ще очакваме да започне да функционира до 2015 г., като прогнозен първоначален старт.

2.3 Процедури насочени към улесняване на преминаването на границите за добросъвестните пътници

За гражданите на източните ни партньори въвеждането на системи за автоматизиран граничен контрол може да позволи да се извърши автоматична проверка на самоличността на пътниците без намесата на граничната охрана. Ценната машина разчита биометричните данни, съдържащи се в пътните документи или съхранявани в система или база данни, и ги дублира или сравнява с тези на пътника, като по този начин се ускоряват граничните проверки, като се създават отделни автоматични ленти, заместващи традиционните контролни будки.

Следващата процедура е ориентирана към т.нар. Статут на „регистриран пътник“ – той приоритетно ще се предоставя на лица след съответна проверка, основана на общи критерии и изисквания, които следва да включват най-малко

Мариана Георгиева

достоверно описание на минали пътувания (липса на предишно надхвърляне на разрешенния срок на престой; данните за това могат да бъдат получени от системата за влизане/излизане), доказателство за достатъчно средства за издръжка и притежаване на биометричен паспорт. През ограничения период на валидност (например пет години или срока на валидност на визата) спазването на критериите за проверка следва да подлежи на непрекъснато наблюдение от страна на държавите-членки.

При настоящата правна рамка за *гражданите на ЕС* могат да се въведат и следва да бъдат поощрявани автоматични врати на външните граници. Достъп до автоматичните врати може да се дава на притежателите на биометрични паспорти или като временна мярка на притежателите на специална карта с чип, издадена след индивидуално кандидатстване по национални схеми.

2.4 Защита на данните

Защитните системи на данните трябва да съответстват на правилата на ЕС за защита на данните, включително на изискванията за необходимост, пропорционалност, ограничаване на целта и качество на данните. Правилата за защита на данните за ВИС и настоящите практики, включващи запазване на информацията само за пет години, изглеждат целесъобразни. Данните, предоставени от системата за влизане/излизане, следва да бъдат използвани основно от компетентните органи по имиграцията. Лицата следва да имат право на достъп до съхранявана информация, която се отнася до тях, и да оспорват и поправят тази информация. Следва да се изготвят разпоредби за механизъм за обжалване в случаите, в които гражданите на шестте страни са „принудени“ да надхвърлят разрешенния си срок на престой.

Предложената програма за регистрирани пътници ще бъде подложена на същите критерии и изисквания за защита на данните. Би било целесъобразно да се изготвят разпоредби за защита на данните, включващи правото на достъп до лична информация, използвана за обосноваване на отказ на кандидатури. Програмата за регистрирани пътници следва да включва и изискване към органите да изложат причините за отказ и да предоставят възможност за кандидатите да обжалват откази.

Нищо не подкопава меката сила на ЕС в източния регион повече от рестриктивния характер на неговата визова политика. В противовес на това, най-важното притегателно качество на руската мека сила е правото, което страната дава на гражданите от съседните държави да влизат без визи и да се трудят в една до неотдавна бързо разрастваща се икономика. Огромно мнозинство икономически емигранти от

Мариана Георгиева

съседните страни работят в Русия, изпращайки обратно в страните си парични преводи, които годишно се равняват на милиарди долари.

Осъществяването на един по-гостоприемен визов режим не само ще укрепи „меката сила” на общността в региона, тя ще осигури изгоди и за нея, като поощрява идването на сезонни работници, а когато се възстанови икономическото развитие – и като удовлетворява краткосрочните нужди от работна ръка.

Привлекателни за Украйна са и отделните иновационни елементи от многостранното измерение на Източното партньорство, в частност реализацията на т.нар. инициативи-флагмани, при условие, че те получат подходящо финансиране. В частност, трябва да се отбележат инициативите-флагмани, насочени към създаването на интегрирана система на управление на границите. По-специално в рамките на пактовете ЕС трябва, да помогне на партньорите да установят процедури за **гранично управление** от високо ниво по външните граници. Новите ни идеи са насочени към контрол на нашите граници, както на гранично-пропускателните пунктове, така и по цялата дължина на границите, с помощта на най-напредналите технологии за постигане на най-високо ниво на сигурност, като същевременно се улеснят процедурите за добросъвестните граждани на шестте страни от Източното партньорство, които желаят да влязат в Шенгенското пространство. Тези идеи ще насърчават законното свободно движение на хора, като същевременно ще се борят с неочаквания миграционен натиск, особено по южните морски граници на ЕС, и ще намаляват трафика на хора в ЕС.

Мерките за укрепване на всички аспекти на ефикасното и управлявано навлизане на територията на Европейския съюз включващи:

- улесняване на наблюдението на границата чрез подобряване на сътрудничеството между държавите-членки и чрез използване на нови технологии;
- засилване на оперативното сътрудничество между държавите-членки чрез FRONTEX (агенцията на ЕС за външните граници) чрез пълноценно използване на настоящия мандат на агенцията, и по-конкретно чрез активизиране на съвместните операции между държавите-членки, включително на патрулите по морските граници;
- започване на дискусия по: създаване на система за влизане и излизане с цел улесняване на надзора на лицата, които влизат и излизат от Шенгенското пространство; и създаване на програма за регистрация на пътниците за бързо и лесно пътуване на често пътуващите лица от трети страни, които отговарят на предварителната оценка.

Мариана Георгиева

Ролята на тези мерки са нови жалони по пътя към често заявяваната цел на Европейския съюз да изгради, с помощта на колективната отговорност и солидарност, едно пространство, в което може да се пътува свободно и в пълна сигурност. Целта е да се изгради Шенгенско пространство, което продължава да осигурява безопасно пътуване на гражданите и пътниците в страните в Европа, без преминаване през гранични проверки и с подобряване на сигурността по границите. Това ще поощри по-специално връзките между гражданите на ЕС и народите от Източното ни партньорство. Законодателството на ЕС трябва да е устремено към цели за установяването на общи стандарти за управление на външните граници на ЕС. След като се установят общи стандарти за управление и контрол на външните граници на ЕС, те ще позволят създаването на „пространство на свобода, сигурност и правосъдие“ без контрол на вътрешните граници в рамките на ЕС за лица от всички националности. Обхватът на тази система трябва да е пряко свързан с управлението на потока от лица, които влизат и напускат общото пространство на свобода на движението и съответно определянето на общ подход към вътрешната сигурност при липсата на вътрешен контрол.

Като извод би следвало да се изведе, че ефективната и пълноценно свършена работа, насочена към премахването на визите, ще доведе до дълго жадуваните ни цели, свързани с отварянето на границите, премахването на ограниченията за пътуване и пребиваване и от там ще последва свободно движение на хора, което от своя страна ще допринесе за по-доброто опознаването на народите, заздравяването на сътрудничеството им и разширяването на контактите между народите.

Литература:

1. Яков, Дамян, Европейски речник – ЕВРОПА – История. Личности. Институции. Политики. Държави, София 2007.
2. Доклад: Границите на „Разширяването в лек вариант”: влиянието на ЕС и Русия в проблематичния регион между тях” - Published by the European Council on Foreign Relations (ECFR), 5th Floor Cambridge House, 100 Cambridge Grove, London W6 0LE. UK. ECFR/14 June 2009 www.ecfr.eu
3. СЪОБЩЕНИЕ ОТ КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА – Източно партньорство, Брюксел, 3.12.2008 г.

Мариана Георгиева

4. Становище на Комитета на регионите относно „Укрепване на глобалния подход към миграцията: засилване на координирането, последователността и взаимодействието”, Брюксел, 17 юни 2009 г.

5. Списание „Геополитика” – бр. 1,2 и 3, 2008г.; бр. 3,4 и 5, 2007г.

6. Руска информационна агенция

7. Дюлгерова, Нина, „Границите в Кавказ”, Парадигма, София, 2007.

8. Докова, Соня, Геоикономика и геополитика, Тракия-М, София, 2007.

9. Стойков, проф. д-р ик.н. Иван, Международна инвестиционна политика, Фабер, 2009.

10. Димова, доц. д-р Руска, Международна икономическа интеграция, УНСС, София, 2008.

11. http://ec.europa.eu/bulgaria/finance_business/community_programmes/justice-freedom-and-security-progr_bg.htm

12. http://ec.europa.eu/justice_home/funding/borders/funding_borders_en.htm